

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea Hotărârii
Guvernului nr. 21/2023 privind acordarea protecției temporare persoanelor
strămutate din Ucraina

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 21/2023 privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina a fost elaborat de Ministerul Afacerilor Interne.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul a fost elaborat în temeiul prevederilor articolului 38 ¹ alin. (3) din Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, care conține prevederi privind procedura de acordare a protecției temporare, și anume vizează faptul că durata protecției temporare poate fi prelungită, cu o perioadă de până la un an, în cazul în care motivele de protecție temporară persistă.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
La 18 ianuarie 2023 Guvernul a aprobat mecanismul de punere în aplicare a protecției temporare persoanelor strămutate forțat din Ucraina, prin transpunerea art. 4 (1), art. 6, art. 8 (1), art. 9, 10, 12, 13, art. 14 (1) din Directiva 2001/55/CE a Consiliului din 20 iulie 2001 privind standardele minime pentru acordarea protecției temporare, în cazul unui aflux masiv de persoane strămutate, precum și a Deciziei (UE) 2022/382 a Consiliului din 4 martie 2022 de constatare a existenței unui aflux masiv de persoane strămutate din Ucraina în înțelesul articolului 5 din Directiva 2001/55/CE și având drept efect introducerea unei protecții temporare. Prin Hotărârea Guvernului nr. 21/2023 privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina au fost stabilite condițiile de acordare a protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina și măsurile necesare a fi întreprinse în vederea asigurării protecției și drepturilor persoanelor respective (Planul de acțiuni privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina), precum și autoritățile responsabile de implementarea actului normativ. În conformitate cu Directiva 2001/55/CE, protecția temporară pe teritoriul Republicii Moldova s-a aplicat pentru prima dată pentru o perioadă inițială de un an, până la 1 martie 2024 pentru: - cetățenii ucraineni cu reședința în Ucraina înainte de 24 februarie 2022; - cetățenii ucraineni care se aflau pe teritoriul Republicii Moldova dinaintea datei de 24 februarie 2022; - apatrizii și resortisanții țărilor terțe, altele decât Ucraina, care beneficiau de protecție internațională în Ucraina înainte de 24 februarie 2022 și care nu se pot întoarce în condiții de siguranță în țară sau în regiunea lor de origine;

- membrii de familie ai persoanelor menționate supra.

Începând cu 1 martie 2023, pe teritoriul Republicii Moldova au solicitat protecție temporară prin pre-înregistrare 87.659 persoane, dintre care 68.631 persoane au fost documentate cu acte de identitate ale beneficiarului de protecție temporară¹.

Situația din Ucraina nu permite întoarcerea acestora în țară în condiții sigure și durabile. Din cauza instabilității și a incertitudinii situației din Ucraina ca urmare a acțiunilor ostile ale Rusiei, există în continuare riscul unui viitor aflux masiv și al strămutării unui număr mai mare de persoane care fug din Ucraina. Intensificarea conflictului militar în ultima perioadă, în special asupra infrastructurii energetice a Ucrainei, combinat cu situația umanitară dificilă din Ucraina, ar putea duce la o nouă creștere bruscă a numărului de persoane refugiate, care ar putea atinge nivelul unui aflux masiv. În același timp, riscul privind funcționarea eficientă a sistemelor naționale de azil ar persista, dacă protecția temporară ar înceta în scurt timp și toate aceste persoane ar solicita protecție internațională în același timp.

La 28 februarie 2024, în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 141 cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 21/2023 privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina, protecția temporară, acordată persoanelor strămutate din Ucraina, s-a prelungit pentru o perioadă de un an, până la 1 martie 2025. Totodată, potrivit prevederilor actului normativ anunțat anterior, persoanelor strămutate din Ucraina, care au obținut protecție temporară până la 1 martie 2024, li s-a prelungit automat documentul de identitate al beneficiarului de protecție temporară până la 1 martie 2025.

La 25 iunie 2024, prin Decizia Consiliului Uniunii Europene nr. 2024/1836, la nivelul Uniunii Europene s-a decis prelungirea protecției temporare cu o perioadă suplimentară de un an. Decizia nominalizată a intrat în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

Astfel, Republica Moldova, în calitate de stat candidat pentru integrarea europeană care se aliază la cadrul normativ și acțiunile UE, urmează să pună în aplicare Decizia Consiliului prin prelungirea protecției temporare în scopul asigurării protecției imediate și accesul la un set armonizat de drepturi persoanelor care beneficiază în prezent de protecție temporară în Republica Moldova sau care vor avea nevoie de o astfel de protecție începând cu 1 martie 2025.

Prelungirea protecției temporare va contribui, de asemenea, la asigurarea faptului că sistemul de azil nu va fi suprasolicitat de o creștere semnificativă a numărului de cereri de protecție internațională care ar putea fi depuse de către persoanele care beneficiază de protecție temporară până la 1 martie 2025, în cazul în care protecția temporară ar urma să înceteze până atunci, sau de către persoanele care vor fugi din calea războiului din Ucraina și vor sosi în Moldova după această dată și înainte de 1 martie 2026.

La fel, la elaborarea proiectului au fost luate în considerare recomandările înaintate de către Oficiul Avocatului Poporului în cadrul „Raportului anual

privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova¹”, precum și în cadrul „Sintezei privind situația persoanelor refugiate, în contextul conflictului armat din Ucraina²”. Recomandările au vizat extinderea protecției temporare, atât timp cât conflictul armat din Ucraina persistă, extinderea categoriilor de persoane eligibile pentru protecție temporară, întreprinderea de eforturi din partea autorităților statului în vederea asigurării încadrării copiilor în instituții de învățământ.

Prin urmare, având în vedere motivele enumerate supra, protecția temporară pentru categoriile de persoane strămutate menționate în Hotărârea Guvernului nr. 21/2023 privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina ar trebui actualizată și prelungită până la 1 martie 2026.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Hotărârea Guvernului nr. 21/2023 va fi modificată sub următoarele aspect:

1. Prelungirea protecției temporare pentru persoanele strămutate din Ucraina, până la 1 martie 2026.

2. Abrogarea anexei nr. 2.

O altă modificare propusă în actul normativ, vizează abrogarea anexei nr. 2 care prevede Planul de acțiuni privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina. Se cere de precizat că în conținutul Planului național de dezvoltare pentru anii 2025-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 361/2024, se regăsește acțiunea de reformă nr. 89 privind Implementarea mecanismului de integrare etapizată a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate. Astfel, la moment proiectul Programului național privind integrarea etapizată a străinilor este în proces de definitivare cu aprobare ulterioară. Prin urmare, documentul de politici publice, va conține acțiuni exprese în raport cu integrarea etapizată a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate.

3. Extinderea categoriilor de persoane care pot beneficia de protecție temporară.

Proiectul presupune acordarea protecției temporare pentru persoanele care, deși nu sunt cetățeni ucraineni, au avut un statut de ședere permanentă în Ucraina, precum și membrilor de familie a acestora (punctul 3¹).

Extinderea protecției temporare către această categorie de persoane reflectă un angajament umanitar fundamental de a proteja civilii afectați de conflict, indiferent de cetățenie. Aceste persoane se confruntă cu aceleași riscuri și vulnerabilități ca și cetățenii ucraineni, iar excluderea acestora de la protecție temporară cauzează depunerea cererilor de azil și creșterea nejustificată a statisticii pe azil în Republica Moldova.

Având în vedere că persoanele au locuit mult timp în Ucraina, ele au legături strânse cu comunitatea de ucraineni și mai puțin sau deloc cu țara lor de origine. Oferirea protecției temporare ar descuraja migrația neregulată și ar

¹ <https://ombudsman.md/post-document/raport-anual-privind-respectarea-drepturilor-si-libertatilor-omului-in-republica-moldova-in-anul-2023/>, pag. 145-153.

² <https://ombudsman.md/wp-content/uploads/2024/02/sinteza-privind-situatia-persoanelor-refugiate-in-contextul-conflictului-armat-din-ucraina-decembrie-ianuarie-2023-2.pdf>

contribui la o gestionare mai bună a fluxurilor migratorii. De menționat că mai multe state au adoptat abordări similare în situații de criză, la caz se evidențiază modelul României.

Suplimentar, a fost introdusă o clarificare pentru persoanele apatride cărora le-a fost recunoscut statutul de autoritățile competente din Ucraina (punctul 1, subpunctul 3) și punctul 3, subpunctul 3) din anexa nr. 1 a Hotărârii Guvernului nr. 21/2023). Redacția actuală oferă posibilitatea acordării protecției temporare apatrizilor care beneficiază de protecție internațională (statut de refugiat) sau de o protecție națională (protecție umanitară/subsidiară) în Ucraina, dar omite din vizor persoanele apatride cărora le-a fost recunoscut statutul de apatrid de autoritățile din Ucraina. În situația actuală persoanele apatride recunoscute de Ucraina nu sunt eligibile pentru protecție temporară și sunt nevoite să solicite azil în mod individual, fapt ce pune o presiune suplimentară pe sistemul de azil.

4. Extinderea dreptului de a solicita protecție temporară pentru copiii născuți după data începerii războiului.

O dificultate identificată constă în prevederile cadrului normativ actual, care nu oferă soluții în cazul familiilor deja constituite în țara de origine și separate din cauza circumstanțelor din timpul afluxului masiv, în măsura în care familia era prezentă și își avea reședința în Ucraina înainte de 24 februarie 2022. Astfel, potrivit prevederilor actuale se consideră membrii familiei partenerul – resortisant al statului terț/apatrid care conviețuiește cu o persoană nominalizată la pct. 1 subpct. 1), 2) și 3) din anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului 21/2023 și împreună cu care are cel puțin un copil. Așadar, se conchide că prevederea actuală se referă la copiii avuți în comun înainte de data de 24 februarie 2022 și nu se referă la copiii născuți după această dată dintr-un părinte resortisant al statului terț/apatrid care conviețuiește cu cetățean ucrainean.

Operarea modificărilor (la punctul 2, subpunctul 2) din anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului 21/2023) vine într-o asigurare a accesului persoanelor la protecție temporară și evitarea separării familiei, asigurând concomitent interesul superior al copilului.

5. Extinderea posibilității de solicitare a protecției temporare pentru familiile constituite după începerea războiului.

Proiectul introduce posibilitatea ca familiile ale căror căsătorii au fost oficializate după 24 februarie 2022 să poată solicita protecția temporară, cu condiția ca acestea să fi avut reședința pe teritoriul Ucrainei după această dată (punctul 2¹ din anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului 21/2023).

6. Extinderea listei de documente acceptate pentru obținerea protecției temporare.

Altă situație dificilă, care sporește reticența persoanelor eligibile de a obține protecție temporară (și solicită o altă formă de protecție) constă în limitarea listei actelor care ar servi drept temei pentru a solicita protecție temporară. Actualmente cetățenii ucraineni eligibili pentru protecție temporară pot solicita acest statut doar dacă prezintă unul din următoarele acte: actul de identitate național (buletin/card de identitate, pașaport intern, pașaport pentru călătorii),

inclusiv cu termenul de valabilitate expirat, certificat de identitate al cetățeanului Ucrainei, eliberat de către Ambasada Ucrainei în Republica Moldova. Este de menționat că potrivit anexei nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 765/2014 cu privire la aprobarea listei documentelor de călătorie acceptate pentru traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova, cetățenilor ucraineni le poate fi autorizată trecerea frontierei inclusiv cu carnetul de marinar sau titlul de călătorie, fapt pentru care se impune necesitatea completării listei actelor în temeiul cărora cetățenii ucraineni pot solicita protecție temporară cu carnetul de marinar sau titlul de călătorie.

Operarea modificărilor (punctul 3 din anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului 21/2023) are drept obiectiv asigurarea accesului persoanelor la protecție temporară, în special în cazul în care cetățenii ucraineni, din varii motive, dețin doar carnetul de marinar sau titlul de călătorie.

În aceeași ordine de idei, pentru a reduce din reticențele persoanelor eligibile de a obține protecția temporară, se consideră oportun ca în lista documentelor care servesc drept temei pentru aplicarea la protecția temporară să se regăsească inclusiv titlul de călătorie, eliberat de către Secția Consulară a Ambasadei Ucrainei pe teritoriul Republicii Moldova. Este de menționat că actualmente pe teritoriul Republicii Moldova activează Secția Consulară a Ucrainei din mun. Bălți, în mandatul căreia se regăsește competența de eliberare a astfel de înregistrări.

7. Îmbunătățirea clarității și preciziei legislative prin uniformizarea utilizării termenelor.

Proiectul presupune schimbarea termenului de „minor” în „copil”. Termenul „copil” este mai cuprinzător și este folosit în mod uzual în legislația națională și internațională, iar acest schimb contribuie la o înțelegere mai ușoară și mai precisă a drepturilor și protecției acordate acestora, indiferent de statutul lor legal. În plus, termenul „copil” este recunoscut și în instrumentele internaționale privind drepturile omului, inclusiv în Convenția cu privire la Drepturile Copilului, ceea ce asigură o concordanță între legislația națională și normele internaționale.

La fel, se intenționează efectuarea unei clarități asupra denumirii instituției responsabile de gestionarea procesului de protecție temporară. Înlocuirea termenului general „autoritatea competentă pentru străini” cu denumirea specifică „Inspectoratul General pentru Migrație al Ministerului Afacerilor Interne” are rolul de a elimina ambiguitatea și de a preciza clar instituția responsabilă cu aplicarea măsurilor de protecție temporară. Această schimbare facilitează identificarea autorității competente în proceduri administrative, având în vedere că Inspectoratul General pentru Migrație este autoritatea desemnată pentru gestionarea migrației și protecției temporare în Republica Moldova.

8. Reglementarea explicită a accesului minorilor care vin direct din Ucraina cu pașapoartele părinților.

Având în vedere situația actuală din Ucraina, este necesară autorizarea trecerii frontierei de stat la intrare în Republica Moldova a minorilor care vin

direct din Ucraina în temeiul pașaportului părintelui în care este înscris minorul cu aplicarea fotografiei. Această completare ar transpune de fapt solicitarea autorităților de stat ale Ucrainei, către autoritățile Republicii Moldova privind autorizarea trecerii frontierei de stat a minorilor în temeiul pașaportului părintelui în care este înscris minorul cu aplicarea fotografiei. În acest sens, se intervine cu propuneri în prezentul proiect cu prevederi exprese (punctul 4 subpunctul 2) și subpunctul 2¹ din anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului 21/2023).

Minorii cu vârsta de până la 14 ani și inclusiv 14 ani, vor putea traversa frontiera de stat inclusiv în baza certificatului de naștere sau certificatului ce atestă nașterea copilului, în timp ce minorilor cu vârsta de 15 ani, aceste documente nu li se vor accepta la traversarea frontierei, pentru a confirma mai ușor identitatea lor precum și pentru a reduce riscul de fraudă sau confuzie pentru identitatea copilului.

9. Limitarea circulației multiple în baza actului de identitate național.

În acest sens, optăm pentru formularea unei clauze exprese în actul normativ în raport cu cetățenii ucraineni care traversează hotarul în temeiul actului de identitate național (buletin/carte de identitate, pașaport intern) *doar pentru o singură intrare sau ieșire din Republica Moldova*. Propunerea înaintată (punctul 4² din anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului 21/2023) reprezintă o modificare tehnică, pentru corectarea unei inconsecvențe terminologice și pentru aplicarea uniformă a reglementării, evitând dificultăți în interpretare. Modificarea propusă este indispensabilă pentru precizarea condițiilor legale privind dreptul cetățenilor ucraineni de a beneficia de o singură intrare din Ucraina, asigurând astfel aplicarea corectă a normei.

Totodată, au fost incluse reglementări privind persoanele care traversează frontiera în corespundere cu regulile stabilite prin „Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Ucrainei cu privire la punctele de trecere la frontiera de stat moldo-ucraineană și simplificarea formalităților la trecerea frontierei de către cetățenii care locuiesc în raioanele de frontieră”, semnat la 11 martie 1997.

10. Clarificarea statutului persoanei strămutate în momentul aplicării pentru protecție temporară, proceduri pentru cazurile excepționale și specificarea clară a consecințelor neprezentării.

Se propune operarea unor modificări în actul normativ în partea ce vizează precizarea perioadei din ce moment mecanismul de protecție temporară produce efecte asupra beneficiarului. (punctul 5 din anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului 21/2023). În context, practica existentă denotă faptul că un număr impunător de persoane strămutate din Ucraina nu au aplicat la protecție temporară deși sunt eligibili pentru acest statut și se află pe teritoriul Republicii Moldova o perioadă mai mare de 90 zile consecutive fără a-și legaliza șederea. În aceste condiții, categoriile de persoane citate sunt în drept de a ieși din Republica Moldova, însă pot reveni în țară după o perioadă de 90 zile. Astfel, pentru a ocoli cadrul legal și a avea acces pe teritoriul Republicii Moldova, persoanele care au încălcat termenul de ședere se pre-înregistrează pentru protecția temporară fiind în afara țării, însă nu au scop de a se înregistra la Inspectoratul General pentru

Migrație al Ministerului Afacerilor Interne, în vederea obținerii documentului de identitate, prezentând doar pre-înregistrarea la acest statut la punctele de trecere a frontierei de stat pentru a li se autoriza intrarea în Republica Moldova.

Totodată, este necesar ca actualul act normativ să ofere un cadru clar și eficient pentru gestionarea termenelor de documentare în cadrul Inspectoratului General pentru Migrațiune al Ministerului Afacerilor Interne și pentru a asigura că solicitanții de protecție temporară sunt tratați în mod echitabil. Prin introducerea unei proceduri pentru cazurile excepționale (punctul 15 din proiect) și prin specificarea clară a consecințelor neprezentării, se contribuie la o mai bună organizare a procesului de acordare a protecției temporare.

11. Precizări importante în procedura de acordare și retragere a protecției temporare, având un impact semnificativ asupra drepturilor solicitantului și beneficiarului acestei protecții.

Se introduc reglementări de procedură prin care se ia o decizie de neacordare a protecției temporare pentru persoana care solicită și de retragere a protecției temporare pentru persoana care deja beneficiază de acest statut și care cade sub incidența uneia dintre clauzele de excludere prevăzute la art. 38⁴ din Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova (punctul 16 din anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului 21/2023). Această prevedere este corelată cu recente modificări operate la Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, adoptate de Parlament în decembrie 2024.

12. Reglementarea anumitor proceduri ce vizează procesul educațional.

Reglementarea obligației beneficiarilor de protecție temporară care își înscriu copiii în instituțiile de învățământ să informeze despre acest fapt organul local de specialitate. Totodată, Ministerul Educației și Cercetării, de comun cu autoritățile administrației publice locale de nivelurile întâi și al doilea, vor elabora un mecanism prin care se va asigura că copiii beneficiari de protecție temporară au acces la educație, inclusiv va stabili modalitatea de monitorizare a încadrării copiilor în sistemul de învățământ general obligatoriu.

13. Introducerea unei norme care permite beneficiarilor să renunțe voluntar la protecția temporară.

Un alt aspect propus a fi modificat în actul normativ, vizează situația în care beneficiarul de protecție temporară nu mai dorește să beneficieze de acest statut. Norma propusă este necesară pentru a asigura o gestionare eficientă și transparentă a procesului de acordare a protecției temporare în Republica Moldova. Norma oferă atât beneficiarilor, cât și autorităților o claritate sporită cu privire la procedura de renunțare la protecția temporară, eliminând eventualele ambiguități și facilitând luarea deciziilor. Prin această normă, se recunoaște dreptul beneficiarului de a decide în mod autonom asupra statutului său și de a renunța la protecție dacă își schimbă situația sau intențiile. Permitearea renunțării la protecția temporară contribuie la optimizarea utilizării resurselor publice, concentrându-le asupra celor care au nevoie în continuare de acest tip de protecție. Prin înregistrarea formală a renunțărilor la protecție temporară, se pot obține date mai precise și mai complete despre evoluția situației

beneficiarilor, ceea ce este util pentru evaluarea politicilor și a măsurilor adoptate (punctul 29 ¹ din anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului 21/2023).
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
Nu au fost identificate alte opțiuni care ar veni să ofere protecție persoanelor strămutate forțat din Ucraina.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Modificările propuse la Hotărârea Guvernului nr. 21/2023 privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina în Republica Moldova vor avea impact asupra sectorului public, vizând o serie de aspecte administrative, sociale și juridice. Impactul asupra sectorului public poate fi evaluat pe baza următoarelor considerente: - eficientizarea procesului de acordare a protecției temporare; - îmbunătățirea gestionării resurselor publice prin a nu admite încărcarea sistemului de azil; - facilitarea accesului cetățenilor ucraineni la protecție temporară, reducând birocrăția; - consolidarea încrederii în sistemul de protecție temporară; - asigurarea protecției drepturilor copiilor; - creșterea controlului la frontieră prin limitarea circulației multiple; - promovarea respectării normelor legale și menținerea ordinii publice; - creșterea responsabilității beneficiarilor față de statul gazdă. Efectele prognozate pe termen scurt, mediu și lung: Pe termen scurt: - reducerea presiunii administrative asupra autorităților implicate; - creșterea încrederii cetățenilor în eficiența sistemului de protecție temporară. Pe termen mediu: - îmbunătățirea cooperării interinstituționale; - creșterea controlului la frontieră. Pe termen lung: - asigurarea securității statului și a ordinii publice prin cunoașterea și gestionarea numărului de persoane strămutate aflate pe teritoriul statului. - consolidarea sistemului de protecție a migranților și integrarea acestora. Prelungirea protecției temporare va contribui, de asemenea, la asigurarea faptului că sistemul de azil nu va fi suprasolicitat de o creștere semnificativă a numărului de cereri de protecție internațională care ar putea fi depuse de către persoanele care beneficiază de protecție temporară până la 1 martie 2025, în cazul în care protecția temporară ar urma să înceteze până atunci, sau de către persoanele care vor fugi din calea războiului din Ucraina și vor sosi în Republica Moldova după această dată și înainte de 1 martie 2026.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Punerea în aplicare a prevederilor proiectului dat nu necesită cheltuieli

financiare suplimentare din contul bugetului de stat.

Totodată, se prezintă anexat calculul mijloacelor financiare prevăzute în Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2025 pentru plata prestațiilor sociale adresate familiilor cu copii refugiați din Ucraina.

La fel, pentru întreținerea Centrelor de plasament temporar pentru persoanele strămutate de pe teritoriul altor state, aflate în gestiunea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, sunt identificate din surse externe: 500 mii dolari de la Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR) și 400 mii de franci elvețieni de la Federația Internațională a Crucii Roșii, organizații internaționale cu care Ministerul Muncii și Protecției Sociale a semnat un Memorandum de cooperare privind soluționarea crizei refugiaților. Suplimentar, cu suportul World Food Programme direct către centre, se alocă 100 lei pe zi în cazul când mâncarea se prepară în Centru și 190 lei pe zi în cazul când se oferă alimentație prin intermediul cateringului.

Totodată, menționăm că prelungirea automată pentru o perioadă de un an a protecției temporare va aduce plusvaloare în partea ce ține de cost-eficiență în implementarea actului normativ, atât pentru stat cât și pentru beneficiari, întrucât se va diminua presiunea asupra sistemului de azil și se va omite dublarea eforturilor autorității competente pentru străini pentru prelungirea protecției temporare la aceiași beneficiari (irosire de timp, resurse materiale și umane, incomodități pentru solicitanți și angajații Inspectoratului General pentru Migrație al Ministerului Afacerilor Interne provocate de aglomerație).

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Prevederile proiectului pot genera efecte pozitive asupra sectorului privat, în special prin:

1. clarificarea și simplificarea procedurilor legale;
2. extinderea numărului de persoane disponibile pentru a fi angajate în câmpul muncii. Oferirea statului legal pentru aceste persoane și a dreptului de a se încadra în câmpul muncii poate contribui la o creștere a numărului de persoane active pe piața muncii, ceea ce ar sprijini sectorul privat, mai ales în domenii cu deficit de personal. Afacerile care depind de forța de muncă temporară ar putea beneficia de o bază extinsă de candidați eligibili.
3. posibilă integrare mai eficientă a persoanelor strămutate în forța de muncă, generând valoare economică.
4. contribuția persoanelor strămutate la dezvoltarea economică prin consum, taxe și participare activă în economie.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

4.4. Impactul social

- asigurarea securității statului și ordinii publice;
- continuarea eforturilor de integrare socială a persoanelor strămutate, de oferire a accesului la servicii sociale, de educație, sănătate și asistență socială;

- consolidarea relațiilor intercomunitare prin existența unei interacțiuni prelungite cu comunitatea gazdă, ceea ce favorizează o mai bună înțelegere și acceptare reciprocă;
- gestionarea mai eficace a grupurilor vulnerabile, cum ar fi minorii neînsoțiți sau familiile.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal.

Nu este aplicabil.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul transpune Decizia Consiliului Uniunii Europene nr. 2024/1836 din 25 iunie 2024 de prelungire a protecției temporare, astfel cum a fost introdusă prin Decizia de punere în aplicare 2022/382.

Având în vedere că motivele protecției temporare persistă, Consiliul UE a decis prelungirea protecției temporare pentru categoriile de persoane strămutate menționate în Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Nu este aplicabil.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Proiectul de act normativ a fost supus avizării și consultărilor publice în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și a Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului actului normativ a fost plasat pe pagina web: <https://particip.gov.md/ro>. și poate fi accesat la următorul link: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-hotararii-privind-modificarea-hotararii-guvernului-nr-212023-privind-acordarea-protectiei-temporare-persoanelor-stramutate-din-ucraina/13640>

Anunțul privind consultarea publică a proiectului poate fi accesat la adresa: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13640

În cadrul procesului de consultare/avizare, următoarele instituții sunt vizate:

1. Ministerul Muncii și Protecției Sociale;
2. Ministerul Sănătății;
3. Ministerul Educației și Cercetării;
4. Ministerul Afacerilor Externe;
5. Ministerul Finanțelor (inclusiv Serviciul Vamal);
6. Serviciul de Informații și Securitate;

7. Agenția Servicii Publice;
8. Casa Națională de Asigurări Sociale;
9. Compania Națională de Asigurări în Medicină;
10. Congresul Autorităților Locale din Moldova;
11. Agenția de Guvernare Electronică;
12. Serviciul Tehnologia Informației și Securitatea Cibernetică;
13. Centrul de Armonizare a Legislației;

Propunerile înaintate au fost analizate și luate în considerare la definitivarea proiectului.

La fel, în cadrul procesului de consultare publică, au fost recepționate propuneri de la reprezentanții societății civile, organizații internaționale, nonguvernamentale și parteneri de dezvoltare (UNHCR, UNICEF, Centrul de Drept al Avocaților, Congresul Ucrainenilor din Moldova, Female Suport Force, People in Need, Vocea Romilor, Acted Moldova, Centrul de Politici și Reforme, Norwegian Refugee Council). Propunerile înaintate de aceștia au fost analizate și discutate cu autoritățile implementatoare.

Suplimentar, proiectul a fost supus consultărilor în cadrul a două ședințe, desfășurate la data de 23.01.2025 și 10.02.2025, cu participarea unui număr mare de reprezentanți ai autorităților publice, societății civile, parteneri de dezvoltare, organizații nonguvernamentale de specialitate.

În cadrul ședințelor menționate supra, au fost prezentate și discutate modificările propuse de Guvern asupra Hotărârii Guvernului nr. 21/2023 privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina, oferite răspunsuri la întrebările participanților asupra aspectelor incluse în proiect și ce presupun aceste modificări precum și discutarea planurilor pe viitor asupra funcționalității mecanismului de protecție temporară.

7. Concluziile expertizelor

La data de 31.01.2025, prin demersul 40/307, proiectul a fost supus expertizei juridice și anticorupție.

Totodată, având în vedere prevederile pct. 231 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, proiectul a fost prezentat pentru informare tuturor participanților la procesul de avizare, care pot notifica autorul proiectului (Ministerul Afacerilor Interne), printr-o scrisoare, în termen de 5 zile lucrătoare, privind menținerea obiecțiilor expuse în procesul de avizare.

Prin urmare, Ministerul Muncii și Protecției Sociale a prezentat aviz repetat, propunerile cărui au fost luate în considerare.

Ulterior, prin raportul de **expertiză anticorupție** (EHG25/10320 din 05.02.2025), au fost formulate concluziile expertizei, care menționau următoarele:

Proiectul are drept scop transpunerea Deciziei Consiliului UE nr. 2024/1836 pentru prelungirea protecției temporare, asigurând astfel accesul imediat la drepturi armonizate pentru persoanele beneficiare din Republica Moldova, inclusiv cele care vor avea nevoie de protecție din 1 martie 2025.

Autorul a prezentat sinteza avizelor obținute în consultarea publică, confirmând finalizarea proiectului și respectarea cerințelor pentru expertiza anticorupție. De asemenea, procesul de promovare a proiectului a respectat transparența decizională conform Legii nr. 239-XVI/2008, iar nota informativă a fost redactată în conformitate cu normele legislative prevăzute de Legea nr. 100/2017.

Expertiza Centrului Național Anticorupție a sesizat utilizarea unor formule permissive de reglementare a activității agenților publici, fapt care poate condiționa discreția excesivă a agenților publici, discreție poate fi folosită în mod abuziv de către agentul public pentru a nu-și executa obligațiile sale legale tocmai în virtutea caracterului permisiv al formulării competențelor sale.

În acest sens, au fost redactate prevederile, conform recomandărilor Centrului Național Anticorupție.

Cu referire la expertiza juridică, prin demersul nr. 04/1-1250 din 10.02.2025, Ministerul Justiției a emis expertiza juridică, fiind marcate câteva propuneri de îmbunătățire și ajustare a proiectului din punct de vedere juridic.

Astfel, toate propunerile expuse în cadrul expertizei juridice au fost acceptate, proiectul fiind ajustat conform propunerilor, cu expunerea acestora în tabelul de sinteză și propuneri.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul hotărârii Guvernului nu necesită elaborarea unor acte normative noi sau operarea modificărilor în cuprinsul altor acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Ministerul Educației și Cercetării, de comun cu autoritățile administrației publice locale de nivelurile întâi și al doilea, în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei hotărâri, vor elabora un mecanism, **aprobat prin ordin**, prin care se va asigura că copiii beneficiari de protecție temporară au acces la educație, care inclusiv va stabili modalitatea de monitorizare a încadrării copiilor în sistemul de învățământ general obligatoriu.

Secretar de stat

Alexandru BEJAN